

राज्य शिक्षा शोध एवं प्रशिक्षण परिषद् महेन्द्र पटना
अर्द्धवार्षिक मूल्यांकन- 2025
प्रश्न पत्र-सह-उत्तर पुस्तिका

कक्षा- VI

समय- 2 घंटे

छात्र/छात्रा का नाम

विद्यालय का नाम

संकुल का नाम

विषय- संस्कृत

पूर्णांक- 50

वर्ग क्रमांक

प्रखंड

जिला

वीक्षक के हस्ताक्षर

मूल्यांकनकर्ता के हस्ताक्षर

तिथि

तिथि

प्राप्तांक

- इस प्रश्न-पत्र में कुल 6 प्रश्न समूह हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर देना अनिवार्य है।
- प्रत्येक प्रश्न के सामने उनके लिए निर्धारित अंक एवं निर्देश अव्यक्त हैं।

1. मजूषातः उचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

5 x 1 = 5

उपरि.

बहिः.

अहम्.

वयं.

पंचवादने

(क) विद्यालये वयं स्मः ।

(ख) अत्र अहम् अस्मि ।

(ग) एकः वानरः वृक्षस्य उपरि तिष्ठति ।

(घ) अहं प्रतिदिनं प्रातः पंचवादने उतिष्ठामि ।

(ङ) अमितः गृहात् बहिः गच्छति ।

2. अधोलिखितवाक्येषु 'सत्यम्' 'असत्यम्' वा लिखत-

(क) गायिका गायति।

सत्यम्

(ख) अहम् आरक्षकः अस्मि।

असत्यम्

(ग) शुकस्य वर्णः कृष्णः भवति।

असत्यम्

(घ) सः गच्छतः।

सत्यम्

(ङ.) स्वराः द्विविधाः सन्ति।

सत्यम्

5 x 1 = 5

3. सुमेलन कुरुत-

स्तंभ 'अ'

(क) नर्तकः

(ख) छात्राः

(ग) त्वम्

(घ) चालकः

(ङ) तौ

स्तंभ 'ब'

→ (i) चालयति

→ (ii) बालकौ

→ (iii) पठन्ति

→ (iv) लिखसि

→ (v) नृत्यति

4. (i) उदाहरणानुसारं मंजूषातः पदानि चित्वा वचननिर्धारणं कुरुत-

5 x 1 = 5

वृक्षाः, पुष्पम्, फलम्, अजाः, बालकाः, शिक्षिकाः, मापिकाः, गायिका, रजकः, सः, फलानि, लेखनी

एकवचनम्

बहुवचनम्

यथा-

पुष्पम्

बालकाः

(क) फलम्

(ख) सः

(ग) रजकः

(घ) गायिका

(ङ) लेखनी

वृक्षाः

मापिकाः

शिक्षिकाः

फलानि

बालकाः

(ii) उदाहरणानुगुणं समयम् अक्षरैः लिखन्तु-

5 x 1 = 5

यथा-	06.00	-	षड्वादनम्
(क)	05.30	-	पञ्चवादनत्रिंशत्
(ख)	09.45	-	नववादनपञ्चचत्वारिंशत्
(ग)	12.00	-	द्वादशवादनं
(घ)	06.45	-	षड्वादनपञ्चचत्वारिंशत्

(iii) निम्नवाक्यानि अधिकृत्य उदाहरणानुसारं प्रश्ननिर्माणं कुर्वन्तु-

यथा-

सः गजः।

सः कः ?

(क)

सः बालकः।

सः कः ?

(ख)

सा नदी।

एषा का ?

(ग)

सा लता।

एषा का ?

(घ)

सः वृक्षः।

एषः कः ?

(ङ.)

तत् फलम्।

एतत् किम् ?

निम्नलिखित-

5. निम्नप्रश्नानां उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखन्तु-

(क) कः महान् चित्रकारः?

सः एव महान् चित्रकारः। (परमेश्वरः।)

(ख) हंसस्य वर्णः कः?

हंसस्य वर्णः श्वेतः भवति।

(ग) शूराः के?

ये निर्भयाः सन्ति, ते शूराः भवन्ति।

उदाहरणं दृष्ट्वा रिक्तास्थानानि पूरयन्तु-

यथा- बालकः

बालकौ

बालकाः

(क) चषकः

चषकौ

चषकाः

(ख) देवः

देवौ

देवाः

(ग) सैनिकः

सैनिकौ

सैनिकाः

(घ) रजकः

रजकौ

रजकाः

(ङ) मालाकारः

मालाकारौ

मालाकाराः